

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ТОВАРИСТВО МІКРОБІОЛОГІВ УКРАЇНИ ІМ. С.М. ВІНОГРАДСЬКОГО

ІНСТИТУТ МІКРОБІОЛОГІЇ І ВІРУСОЛОГІЇ ІМ. Д.К. ЗАБОЛОТНОГО НАН УКРАЇНИ

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМ. І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ВОЛОДИМИРА
ГНАТЮКА

**XVI З'ЇЗД
ТОВАРИСТВА МІКРОБІОЛОГІВ
УКРАЇНИ
ІМ. С.М. ВІНОГРАДСЬКОГО**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

2-6 червня 2025 рік, ТЕРНОПІЛЬ

Київ, 2025

Редакційна колегія: Підгорський В.С. (головний редактор), Курлиш І.К. (заступник головного редактора), Загородня С.Д. (заступник головного редактора), Авдєєва Л.В., Андрейчин М.А., Андрієнко О.В., Балко О.Б., Бялко О.І., Богдан М.М., Буценко Л.М., Гнатун С.О., Гнатюк Т.Т., Грецький І.О., Данкевич Л.А., Іваниця В.О., Климнюк С.І., Лазаренко Л.М., Патица В.П., Пила С.В., Рибальченко Н.П., Савчук Я.І., Сафронова Л.А., Сибірний А.А., Сильчук А.А., Сківка Л.М., Співак М.Я., Шевченко О.В.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України (протокол № 4 від 24 квітня 2025)

XVI З'ЇЗД ТОВАРИСТВА МІКРОБІОЛОГІВ УКРАЇНИ ІМ. С.М. ВИНОГРАДСЬКОГО (XVI; 2025; Тернопіль)

Тези доповідей XVI з'їзду Товариства мікробіологів України ім. С.М. Виноградського, 2-6 червня 2025 р.— Київ, 2025. — 302с.

Подано наукові праці (тези доповідей), що охоплюють широке коло питань з проблем сучасної мікробіології, вірусології і біотехнології. Відображено результати наукових досліджень авторів за такими напрямками: екологія мікроорганізмів і біорізноманітність; мікробні біотехнології, нанобіотехнології, біоремедіація; медична, ветеринарна мікробіологія і імунологія, фізіологія, біохімія, генетика і молекулярна біологія мікроорганізмів; вірусологія.

Для мікробіологів, вірусологів, біохіміків, біотехнологів, екологів, агроекологів, викладачів, аспірантів і студентів, які вивчають мікробіологію, вірусологію, біотехнологію, екологію

ЗМІСТ

Товариство мікробіологів України ім. С.М. Виноградського	6
<i>Секція 1.</i> Екологія мікроорганізмів і біорізноманітність	19
<i>Секція 2.</i> Мікробні біотехнології, нанобіотехнології, біоре mediaція	89
<i>Секція 3.</i> Медична, ветеринарна мікробіологія і імунологія	150
<i>Секція 4.</i> Фізіологія, біохімія, генетика і молекулярна біологія мікроорганізмів	232
<i>Секція 5.</i> Вірусологія	273

РОЗВИТОК МІКРОБІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

Піда С. В.¹, Конончук О. Б.¹, Москалюк Н. В.¹, Тригуба О. В.²

¹Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна. e-mail: spvda@ukr.net

²Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка,
м. Кременець, Україна.

Розвиток мікробіологічних досліджень на кафедрі ботаніки (з 2013 р. ботаніки та зоології) Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка починається з науково-педагогічної діяльності професора К. М. Векірчика, який у 1967 р. був обраний за конкурсом на посаду доцента кафедри ботаніки в Кременецькому педагогічному інституті (з 1969 р. – Тернопільський педагогічний інститут) та доцента І. М. Бутницького (з 1970 р.). Професор К. М. Векірчик написав навчальні посібники «Мікробіологія з основами вірусології» (1973 р.), «Мікробіологія: лабораторні роботи» (1976, 1986 рр.), «Практикум з мікробіології» (2001 р.) підручники «Мікробіологія з основами вірусології» (1987, 2001 рр.) для студентів природничих факультетів педагогічних інститутів, які і сьогодні є єдиними для педагогічних закладів вищої освіти. У 1977 р. організував і обладнав окрему мікробіологічну лабораторію із стерилізаційним боксом, яка функціонує до тепер і носить ім'я «Лабораторія мікробіології імені професора Векірчика К. М.».

Дослідження біологічної фіксації молекулярного азоту симбіотичними мікроорганізмами проводились у тісній співпраці з відділом симбіотичної азотфіксації Інституту фізіології рослин і генетики НАН України (проф. Ю. П. Старченковим, нині С. Я. Коцем), Південним філіалом Інституту сільськогосподарської мікробіології (АР Крим) (проф. В. П. Патики, Т. М. Мельничук), нині – відділом фітопатогенних бактерій Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України (проф. В. П. Патики), Інститутом сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН України (проф. В. В. Волгогон, с. н. співробітник Ю. О. Воробей).

Співробітниками кафедри досліджено алелопатичні і симбіотичні особливості люпину при різних рівнях азотного живлення, симбіотичні властивості *Bradyrhizobium sp.* (Lupinus) штамів 1а, 2а, 3а, 4а, 5а, Саф.1, Саф.2, Саф.3 та експериментальним шляхом підбрано комплементарні пари симбіонтів «сорт люпину – штам *Bradyrhizobium sp.* (Lupinus)»: Олешка – 1а, 5а, Синій парус – 367а, Піщовий – 3а, 5а, алкалоїдна форма (люпин білий) – 5а, Мотив 369 – штам 4а, Промінь – 2а, 1а, Обрій – 1а, Борсельфа – 4а, Бурштин (люпин жовтий) – 1а, 3а у ґрунтово-кліматичних умовах Західного Лісостепу, розроблено і запатентовано спосіб оцінки ефективності бобово-ризобіального симбіозу сортів люпину білого з *Bradyrhizobium sp.* (Lupinus) (проф. С. В. Піда); особливості симбіотичної азотфіксації і продуктивності козятника східного (І. М. Бутницький, В. П. Заболотна), формування симбіотичної системи люпину – *Bradyrhizobium sp.* (Lupinus) за сумісного застосування ризобіофіту та регуляторів росту рослини (С. В. Піда, О. В. Тригуба), ефективність інокуляції бульбочковими бактеріями квасолі звичайної та сої культурної за параметрами насіннєвої продуктивності (О. Б. Конончук).

Останнім часом на кафедрі ботаніки та зоології проводяться дослідження стосовно впливу мікробних препаратів на формування, функціонування симбіотичних систем і продуктивність *Faba bona* Medic. *Cicer arietinum* L., дослідження фізіологічних процесів і продуктивності *Lens culinaris* Medik. за впливу *Rhizobium leguminosarum* biovar *viciae* штамів С4-30, 724, Ф 11-2, Ф 16-1 та фунгіцидів Лайвіт і Максим (С. В. Піда, В. О. Козак, І. В. Чернік, О. Б. Конончук, Н. В. Москалюк, О. Б. Мацюк, О. В. Тригуба).